

Kerstekind - Diane De Keyzer

Algemene uitleg

Over het boek 'Kerstekind'

Het boek 'Kerstekind' is geschikt voor beginnende lezers in het Nederlands. De zinnen zijn kort, en elke nieuwe zin begint op een nieuwe regel. Dit maakt 'Kerstekind' tot een overzichtelijk boek, ook voor wie weinig vertrouwd is met (geschreven) verhalen in het Nederlands.

Is dit niveau het meest geschikte voor jouw lezers? Dan kan je hen zeker ook 'Kind vermist', 'Albert 2' en 'Opvoeden van A tot Z' aanraden.

Kunnen je lezers boeken van een hoger niveau aan? Probeer dan één van onze andere Wablieft-boeken, zoals 'Nu niet. Nog niet', 'Winnen', 'Schiet niet te snel', 'De slaper' ...

Over het lespakket

In alle lespakketten spreken wij over 'cursisten', die les volgen in het volwassenenonderwijs. Toch zijn de meeste lestips ook heel goed bruikbaar voor leerlingen in het secundair onderwijs (OKAN, BuSo, BSO-PAV en vaak ook TSO).

Dit lespakket kan je downloaden via onze website www.wablieft.be. Bij dit lespakket horen ook werkbladen. Die plaatsen we in één worddocument op de website. Op die manier kan elke lesgever de werkbladen aanpassen aan de eigen noden, mocht dat handig zijn.

De oefeningen bij 'Kerstekind' zijn meestal op de bijbehorende werkbladen uitgewerkt zodat de cursisten er zelfstandig en op eigen tempo mee aan de slag kunnen. De oefeningen kunnen indien gewenst thuis verwerkt worden.

'Kerstekind' is uiterst geschikt als voorleesboek. De cursisten kunnen zich gezellig rondom jou installeren voor interactieve voorleesmomenten. Jij leest stukjes voor en je bouwt zelf je stop- en praatmomenten vooraf in zodat alles heel vlot in elkaar vloeit. Op die manier kun je je cursisten heel goed trainen in begrijpend lezen. Laat zo veel mogelijk informatie uit verschillende cursisten komen: zo is iedereen actief betrokken bij het (voor)leesgebeuren.

Tip: je kunt de vragen op post-its schrijven op de plaatsen waar je een voorleespauze inlast en tot spreken wil overgaan. Die post-its plak je in het boek op de plaats van de pauze.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstuk(ken): 'Kerstekind'; 'Rel over een naam'; 'Bij boer Juul'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: Vraag de cursisten op welke datum ze geboren zijn. Is de geboortedatum belangrijk voor wie je bent? Bestaat er volgens hen zo iets als een ideale geboortedatum? Wie geeft nu meestal de naam aan een pasgeborene? Hoe was dat vroeger? Zijn er namen die ze (niet) graag horen?

Toon het boek. Zeg dat je een stukje gaat voorlezen uit het boek. Maar: laat ze eerst naar de betekenis van de titel raden. Wat zou 'kerstekind' kunnen betekenen?

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: Lees hoofdstuk 'Kerstekind' hardop voor. De cursisten luisteren aandachtig.

Stap 2: Zorg ervoor dat iedereen een Wablief-boek heeft zodat de cursisten indien nodig iets kunnen opzoeken in de tekst. Geef vervolgens [werkblad 1](#). De cursisten werken in duo's. Ze beantwoorden samen de vragen aan de hand van de tekst. Als ze daarmee klaar zijn, bespreken ze de P-vragen. P-vragen zijn vragen naar een persoonlijke mening of ervaring van de cursist.

Stap 3: Overloop de antwoorden bij [werkblad 1](#) klassikaal. Informeer ook naar de antwoorden bij de P-vragen.

Stap 4: De cursisten lezen vooraf de vragen op [werkblad 2](#). Vervolgens beluisteren ze het hoofdstuk 'Rel over een naam' terwijl ze meelesen. In duo beantwoorden ze de vragen aan de hand van de tekst.

Stap 5: Overloop klassikaal de antwoorden bij [werkblad 2](#) en informeer bij enkele groepjes naar de antwoorden op de P-vragen. Laat de cursisten eventueel op elkaar reageren.

Stap 6: Laat de cursisten het hoofdstuk 'Bij boer Juul' in stilte lezen. Deel tijdens de leesbeurt [werkblad 3](#) uit zodat de cursisten bij de tweede leesronde gericht naar informatie in de tekst kunnen zoeken.

Stap 7: Overloop klassikaal de antwoorden. Besteed ook voldoende tijd aan de P-vragen.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstuk(ken): 'Lief'; 'Pa ruikt naar hout'; 'Het paard van peet'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: Teken een grote ster op het bord. Vraag aan de cursisten om allemaal voor het bord te komen staan. Geef iedereen een krijtje in de hand en laat ze allemaal minstens 1 woord noteren rond de titel 'Kerstekind'. Vraag daarna kort om de woorden toe te lichten. Op deze manier herhaal je klassikaal wat je vorige keer samen gelezen hebt.

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: Beluister het hoofdstuk 'Lief' op de cd terwijl de cursisten meelezen. Deel [werkblad 4](#) uit. De cursisten beantwoorden per twee de vragen; ze bespreken telkens ook de P-vragen.

Stap 2: Overloop klassikaal de antwoorden bij [werkblad 4](#) en informeer naar de P-vragen. Laat de cursisten op elkaar reageren.

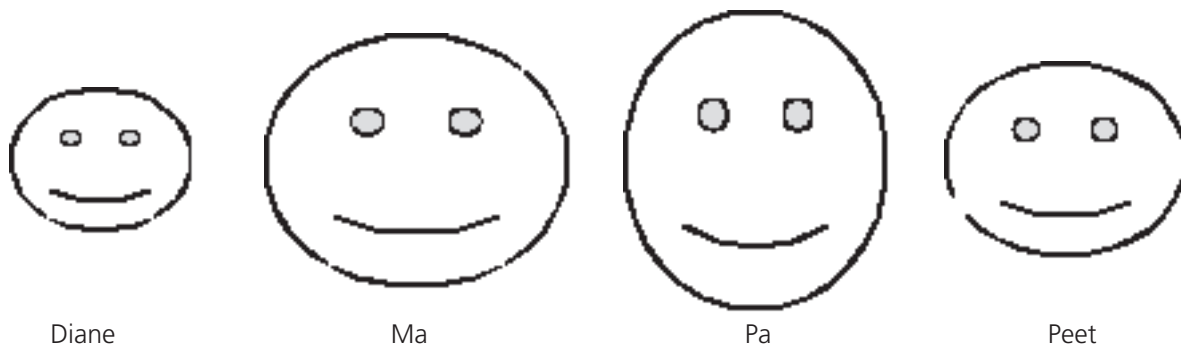
Stap 3: Vraag aan een van de cursisten om zijn moeder of vader kort te beschrijven (uiterlijk, karaktereigenschappen, werk, hobby's ...).

Lees het hoofdstuk 'Pa ruikt naar hout voor' en onderbreek jezelf om mondeling de inhoudsvragen op [werkblad 5](#) te stellen. Zo kun je meteen nagaan of de cursisten de inhoud van wat je voorleest goed begrijpen. Uiteraard kun je er ook voor kiezen om de cursisten individueel met de werkbladen te laten werken.

Stap 4: Lees het hoofdstuk 'Het paard van peet' voor; bouw op gepaste momenten pauzes in om klassikaal de vragen op [werkblad 6](#) te stellen. Zo weet je meteen of de cursisten de tekst al dan niet begrepen hebben. Verkiez je om de cursisten met het werkblad de tekst een tweede keer individueel te laten doornemen, dan kan dat natuurlijk ook.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstuk: 'Het verdriet van een kind'; 'Kakbruine bottekes'; 'Naar het dorp van ma'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: Teken de bovenstaande vier gezichtjes op het bord en laat de cursisten eerst per twee mondeling zo veel mogelijk informatie bij deze personages uit het boek verzamelen. Eventueel zetten ze de info in enkele steekwoorden op papier.
Laat vervolgens enkele duo's aan het woord; de andere duo's luisteren en vullen waar nodig het pratende duo aan. Op die manier herhaal je samen met de cursisten wat er in de vorige lessen gelezen is.

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: Lees het hoofdstuk 'Het verdriet van een kind' voor; bouw op gepaste momenten pauzes in om klassikaal de vragen op [werkblad 7](#) te stellen. Zo weet je direct of de cursisten de tekst al dan niet begrepen hebben.

Verkiez je om de cursisten met het werkblad de tekst een tweede keer individueel te laten doornemen, dan kan dat natuurlijk ook.

Stap 2: Beluister het hoofdstuk 'Kakbruine bottekes'. Vraag of de cursisten het woord 'bottekes' al gehoord hebben en of ze het 'goede' woord kennen in de standaardtaal. Hoe interpreteren ze het woord 'kakbruin'? Deel daarna [werkblad 8](#) uit. In een tweede leesronde beantwoorden de cursisten de vragen. Als ze klaar zijn, vergelijken ze hun antwoorden met hun werkpartner en bespreken ze de P-vragen.

Stap 3: Overloop de antwoorden klassikaal en informeer bij enkele groepjes naar hun antwoorden bij de P-vragen.

Stap 4: Deel [werkblad 9](#) uit. Laat de cursisten het hoofdstuk 'Naar het dorp van ma' in stilte lezen. Geef zeker voldoende tijd om de tekst twee keer te lezen.

Stap 5: Overloop de antwoorden klassikaal en informeer bij enkele groepjes naar hun antwoorden bij de P-vragen.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstukken: 'Ik lust geen aardbeien'; 'Op vakantie bij peet'; 'De verhalen van peet'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: Herhaal wat in het boek voorafging in een mondeling cirkelverhaal. De eerste cursist geeft in één zin bepaalde informatie over de inhoud. De volgende cursist gaat meteen verder. De andere cursisten luisteren aandachtig zodat ze het verhaal goed kunnen aanvullen en er geen informatie dubbel wordt gegeven. Ze verbeteren ook inhoudelijk foute informatie.

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: De cursisten lezen individueel 'Ik lust geen aardbeien'. Ze vatten in duo de gelezen informatie mondeling samen. Geef ze vervolgens elk werkblad 10. Ze beantwoorden de vragen in een tweede leesronde en bespreken daarna de P-vragen.

Stap 2: Overloop klassikaal de antwoorden bij werkblad 10 en bespreek de P-vragen in een klasgesprek.

Stap 3: Lees het hoofdstuk 'Op vakantie bij peet' hardop voor. Plan vooraf je pauzes om vragen te stellen (de vragen vind je op [werkblad 11](#)). Dit is een interactief voorleesgebeuren. Je kunt meteen nagaan wat de cursisten al dan niet begrepen hebben en bijsturen aan de hand van het verhaal.

Noot: Natuurlijk kun je de cursisten ook individueel met [werkblad 11](#) aan het werk zetten.

Stap 4: Beluister het hoofdstuk 'De verhalen van peet' terwijl de cursisten meelesen. Deel vervolgens [werkblad 12](#) uit zodat de cursisten door overleg met hun buur of in een tweede leesronde gericht informatie uit de tekst kunnen halen.

Stap 5: Overloop de antwoorden bij de vragen op [werkblad 12](#) klassikaal. Maak ook tijd voor een klasgesprek bij de P-vragen.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstukken: 'Gaan dienen'; 'Ellende op school'; 'Niet recht-vaardig'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: In de voorbije hoofdstukken stonden telkens foto's. Geef elk duo de opdracht om info te geven bij een bepaalde foto. Herhaal op die manier wat er in de vorige lessen gelezen is.

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: Lees het hoofdstuk 'Gaan dienen' voor. Onderbreek het voorlezen met gerichte vragen bij de tekst (zie [werkblad 13](#)). Zo kun je meteen nagaan of de cursisten de tekst begrepen hebben.

Opmerking: Mocht je het beter vinden dat de cursisten de tekst individueel lezen, dan kun je hen [werkblad 13](#) geven voor ze starten met lezen. Zorg voor genoeg tijd om de cursisten het hoofdstuk minstens twee keer te laten lezen.

Stap 2: Laat de cursisten het hoofdstuk 'Ellende op school' individueel lezen. Deel vooraf [werkblad 14](#) uit. De cursisten beantwoorden de vragen op [werkblad 14](#). Wanneer ze klaar zijn, vergelijken ze hun antwoorden met die van hun buur. Daarna bespreken ze de P-vragen.

Stap 3: Overloop de antwoorden bij [werkblad 14](#) klassikaal en informeer naar de gesprekken bij de P-vragen.

Stap 4: Beluister het hoofdstuk 'Niet recht-vaardig' terwijl de cursisten meelesen. Deel daarna [werkblad 15](#) uit. In een tweede (individuele) leesronde beantwoorden de cursisten in duo's de vragen op [werkblad 15](#). Ze bespreken ook de P-vragen.

Stap 5: Overloop de antwoorden bij [werkblad 15](#) klassikaal en geef ook aandacht aan de bedenkingen bij de P-vragen.

Verhaal: Kerstekind
Hoofdstukken: 'Gaan dienen'; 'Ellende op school'; 'Niet rechtvaardig'
Lesduur: 50 minuten

1 Instapfase

Stap 1: Herhaal (mondeling) samen met de cursisten wat ze tot nu toe van het verhaal weten, zodat iedereen weer helemaal in het verhaal zit. Je kunt bijvoorbeeld de namen van de personages in het verhaal op strookjes zetten en elk duo zo veel mogelijk informatie laten geven rond het personage op het strookje dat ze van je krijgen.

2 Aanbod- en oefenfase

Stap 1: Beluister het hoofdstuk 'Biefstuk' terwijl de cursisten meelesen. Deel dan [werkblad 16](#) uit. De cursisten zoeken de antwoorden bij [werkblad 16](#) op in de tekst. Vervolgens bespreken ze de P-vragen.

Stap 2: Overloop de antwoorden klassikaal. Vraag ook naar wat de duo's bij de P-vragen besproken hebben.

Stap 3: Lees samen met de cursisten 'De Jaren zestig en erna'. Las pauzemomenten in om vragen te stellen bij de inhoud van de tekst (zie [werkblad 17](#)). Laat bij de P-vragen een klasgesprek ontstaan.

Verhaal: Kerstekind
Evaluatieles

Op www.wablief.be/boeken/lesmateriaal staat een uitgebreid document met suggesties om een lessenreeks rond een boek af te sluiten en te evalueren.

Werkblad 1: Kerstekind

1 Waarom wil het kindje niet op Nieuwjaar geboren worden, maar wel op Kerstmis?

.....
.....

P: Welke datum vind jij een mooi moment voor een geboorte? Waarom?

2 Hebben pa en ma al kinderen? Hoe weet je dat?

.....

3 Hoe verloopt de geboorte? Leg uit.

.....

4 Pa zegt: 'Goed voorzien van oren of poten.' Wat bedoelt hij daarmee?

.....
.....
.....

5 Hoe voelt pa zich na de geboorte van zijn dochter?

.....

**P: Hoe voelen de meeste mensen zich *tijdens* de geboorte? *Na* de geboorte?
Heb je ooit enkele opvallende reacties gehoord van mensen die net moeder of vader
geworden zijn?
Is het de gewoonte in jouw cultuur dat de man de geboorte van zijn kind bijwoont?
Vind je dat goed? Waarom (niet)?**

Werkblad 2: Rel over een naam

1 Kies het juiste antwoord:

De non wil de baby Noëlla noemen omdat ...

- a ze dat een mooie naam vindt.
- b nonnen altijd de naam van baby's mogen kiezen.
- c de baby op Kerstmis geboren is.

P: Wat vind je ervan dat iemand anders dan de ouders de baby een naam geeft?

2 De non vraagt: 'Je weet toch dat Diana de naam is van een heidense godin uit Rome?'
Wat betekent 'heidens'?

.....
.....

P: Ken je nog andere heidense namen? Noem 5 religieuze namen.

3 Wie is peet?

.....
.....

4 Houdt Diane van peet? Hoe weet je dat?

.....
.....
.....

P: Hoe kun je aan iemand laten zien dat je van hem/haar houdt?

P: Ken je andere benamingen voor 'peet' in het Nederlands?

Werkblad 3: Bij boer Juul

de hoeve = de boerderij

de dreef = de landweg

1 Teken hieronder de boerderij van boer Juul.

2 Kies het juiste antwoord:

Ma en pa wonen ...

a in het dorp van ma.

b in het dorp van pa.

c bij peet.

P: Woon jij in de buurt van je ouders? Waarom (niet)? Denk je dat het een meerwaarde is om als volwassene dichtbij je ouders te wonen? Waarom (niet)?

3 Hoe ziet het dorp eruit in de winter?

.....
.....
.....

4 Hoe ziet het dorp eruit in de zomer?

.....
.....
.....

5 Hoe ziet het dorp eruit in de herfst?

.....
.....
.....

P: Van welk seizoen houd jij het meest? Waarom?

6 Wie is Linda? Wat doet Linda?

.....
.....
.....

7 Waarom houdt Diane van de stal?

.....
.....
.....

P: Van welke plaats, kamer of ruimte houd je het allermeeest? Waarom?

Werkblad 4: Lief

1 Juist of fout? Verbeter indien fout.

- a Het gezin van Juul en Linda bestaat uit 7 mensen.
- b Alle kinderen van Linda hebben een lief.

2 Welke ziekte heeft Lief?

.....

.....

3 Hoe ziet Diane dat Lief ziek is? Ziet Lief er ziek uit?

.....

4 Waarom houdt Diane zo veel van Lief?

.....

5 Welke drie dingen vertelt Diane over de woonkamer?

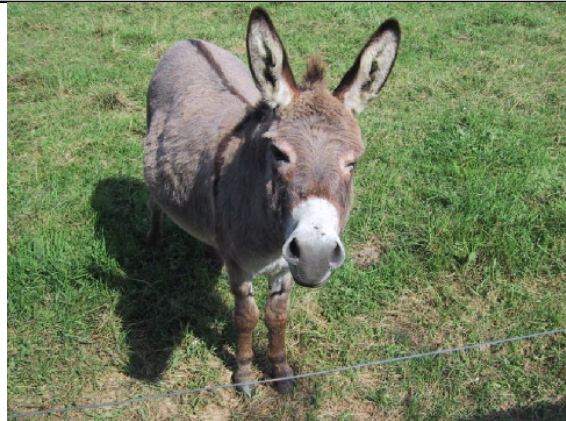
.....

P: Hoe ziet voor jou een gezellige woonkamer eruit?

6 Welke dieren zijn er op de boerderij?

.....

.....

.....

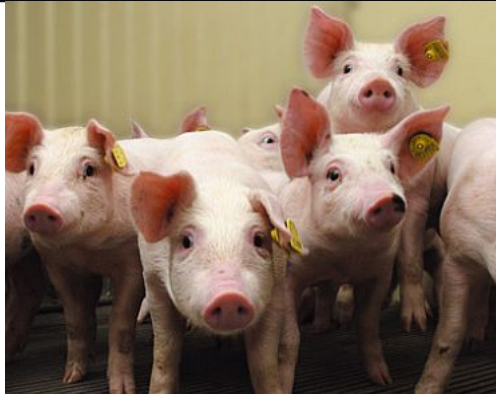
.....

.....

.....

.....

.....

7 Voor welk dier is Diane bang? Waarom?

.....

8 Waarvan houden deze dieren? Wat doen ze daarmee, volgens de boer?

.....

.....

.....

P: Voor welk dier ben jij bang? Hoe komt het dat je er bang voor bent? Heb je huisdieren? Waarom (niet)? Welk dier vind je het mooiste van de hele wereld?

9 Lief laat een grote witte kist aan Diane zien. Ze zegt dat het een toverkist is. Diane vindt ook meteen dat het een echte toverkist is. Waarom zegt ze dat?

.....

.....

.....

10 Wat is de toverkist in werkelijkheid?

.....

.....

.....

11 Hoe bewaarden ze vroeger het vlees op de boerderij?

.....

.....

.....

P: Bewaar jij zelf ook veel voedingsmiddelen thuis? Wat? Hoe?

Werkblad 5: Pa ruikt naar hout

1 Hoe ziet pa eruit?

.....
.....

2 Is pa soms bang? Hoe weet je dat?

.....

3 Waarvan is ma bang? In welke situatie is ma bijvoorbeeld bang?

.....

P: Ben jij soms bang? Waarvan? Wat doe je dan?

4 Wat doet Diane als ma bang is?

.....

P: Wat doe jij als iemand anders bang is?

5 Wat kan pa?

.....
.....

6 Wat kan ma?

.....
.....

P: Wat kun jij goed?

7 Wat voor werk doet pa?

.....
.....

8 Wat doet pa in zijn vrije tijd?

.....
.....

P: Wat doe jij in je vrije tijd?

9 Waarom is de titel van dit stukje 'Pa ruikt naar hout'?

.....

10 Met wie werkt pa op het land?

.....

Werkblad 6 Het paard van Peet

1 Peet en boer Juul hebben allebei een boerderij. Wat is het verschil tussen de hoeve van Peet en die van boer Juul?

.....
.....

2 Waarom helpt Dianas vader peet?

.....

P: Moeten familieleden elkaar helpen, volgens jou? Waarom? Waarmee? Hoe?

3 Geef 4 kenmerken van Jeanne.

a

.....

b

.....

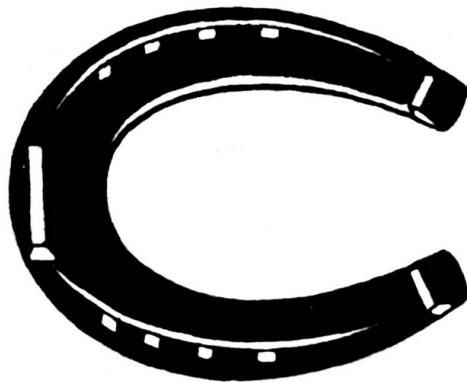
c

.....

d

.....

4 Wat is dit?

.....

5 Waarvoor gebruikt men dit?

.....
.....
.....

6 Wat is het beroep van deze man?

.....

7 Wat doet hij?

.....

8 Waarom doet hij dat?

.....
.....
.....

9 Diane mag op de rug van Jeanne zitten. Hoe voelt zij zich? Is zij bang om te vallen?

P: Zou jij je dochter van twee op zo'n groot paard laten rijden? Waarom (niet)?

10 Hoe weet Jeanne waar ze naartoe moet?

.....
.....

11 Juist of fout? Verbeter indien fout:

a De smid is een grote man die vriendelijk naar Diane lacht.

.....

b De smid zegt dat Jeanne helemaal geen pijn heeft.

.....

c De vrouw van de smid is huisvrouw.

.....

d De vrouw van de smid weet dat Diane van groene limonade houdt.

.....

Werkblad 7: Het verdriet van een kind

1 Wat is horlicks?

.....
.....

2 Waar krijgt Diane horlicks?

.....
.....

3 Gaat Diane graag naar school? Waarom (niet)? Geef 3 redenen.

a

.....
.....

b

.....
.....

c

.....
.....

4 Wat is de familienaam van de juf? Hoe klinkt hij, volgens Diane? Wat betekent dat?

.....
.....

5 Welke activiteiten doen ze op de school van Diane?

.....
.....

P: Kun je Dianes gevoelens over school begrijpen?

P: Ging jij als kind graag naar school? Welke activiteiten deed je op school? Wat vond je (niet) fijn?

Werkblad 8: Kakbruine bottekes

1

bottekes = laarsjes

Ma en pa bouwen een nieuw huis. Waar?

.....

.....

2 Hoe oud is Diane op dat moment?

.....

3 Hoe helpt pa de metsers?

.....

4 Waarom helpen pa en ma de metsers?

.....

P: Als je mocht kiezen tussen 'een huis bouwen of een huis kopen', wat zou je dan kiezen? Waarom?

Als jij een huis zou bouwen, zou je dan meehelpen? Op welke manier?

5 Er is niet veel luxe in Dianes huis. Toch is alles er. Hoe komt dat?

.....

.....

.....

6 Van wie krijgt Diane een poppenwagen?

.....

P: Ken je een ander gebruik/feest waarbij kinderen geschenken krijgen?

7 De poppenwagen is helemaal van hout. Diane weet met zekerheid dat je deze poppenwagen nergens kunt kopen. Wie heeft deze wagen waarschijnlijk gemaakt?

.....

8 Wat doet Diane met Rita? Waarom doet ze dat?

.....

.....

.....

9 Vindt Diane het erg dat Rita niet op Barbie lijkt?

.....

.....

10 Noem 2 verschillen tussen Rita en Barbie.

.....

.....

P: Weet jij waarom het haar van kleine kinderen (jongens en meisjes) vaak kort geknipt wordt?

Vind je het belangrijk dat meisjes met poppen spelen? Waarom (niet)?

Wat vind je ervan als kleine jongetjes met poppen spelen?

Vind je dat kleine meisjes lang haar moeten hebben? Waarom (niet)?

Wat vind je ervan als kleine jongetjes lang haar hebben? Waarom?

Vind je vrouwen met lang haar mooier dan vrouwen met kort haar?

11 Waarom geeft de kapper de afgeknipte haren mee, denk je?

.....

.....

.....

12 Waarom wil ma naar de stad?

.....

P: Begrijp je haar?

13 Wat is er mis met de bottekes, volgens Diane?

.....

.....

.....

14 Ma wil absoluut deze bottekes voor Diane kopen. Waarom?

.....

15 Wat doet Diane om de bottekes stuk te maken?

.....

.....

.....

16 Welke straf krijgt Diane van ma?

.....

.....

.....

P: Welke straffen ken jij? Wat vind jij een goede straf?

17 Vindt Diane de straf erg? Waarom (niet)?

.....

.....

.....

Werkblad 9: Naar het dorp van ma

1 Wat zijn de favoriete snoepjes van Diane?

.....

**P: Welke snoepjes at jij het liefst toen je klein was?
Snoep je nog altijd graag? Van welk snoep hou je?**

2 Hoe maakt de zuster duidelijk dat stoute kinderen Jezus pijn doen?

.....
.....
.....
.....

P: Speelde religie in jouw opvoeding een belangrijke rol? Leg uit.

3 Welk nieuws krijgt Diane wanneer ze zes is?

.....

4 Wat betekent: 'Naar school gaan is een noodzakelijk kwaad.'

.....
.....
.....
.....

P: Vind jij dat ook?

5 Wat wordt er met het onderstreepte woord bedoeld? : 'De vrucht van uw lichaam, Jezus...'

.....
.....
.....

6 Waarom vindt Diane 'vrucht' een raar woord?

.....
.....

P: Herinner jij je nog woorden die je als kind raar vond? Zo ja, welke?

7 Juist of fout? Verbeter indien fout:

a De buik van ma is dik door de muisjes.

.....
.....

b De mensen uit de buurt hebben een grote school gebouwd.

.....
.....

c De juf in de nieuwe school is een non.

.....
.....

d In een klas staat een zandbak met kartonnen dorpen.

.....
.....

e Zuster Constantine houdt van dansen, volgens Diane.

.....
.....

f Diane denkt dat de zuster meer van jongens houdt dan van meisjes.

.....
.....

g Ma en pa zijn heel religieuze mensen.

.....
.....

h Hendrik is Dianes beste vriend.

.....
.....

i Hendrik begint te huilen als Diane speldjes in het hart van Jezus moet prikken.

.....
.....

J Hoeveel broers en zussen had Dianes moeder?

.....
.....

P: Wat zijn de plus- en de minpunten van een groot gezin? Wat zijn de plus- en de minpunten van kleine gezinnen?

8 Hoe voelt Diane zich als grote zus?

.....
.....

9 Wie zijn petemoe en peter, denk je?

.....
.....

10 Wat is het verschil tussen Jeanne en het paard van petemoe en peter?

.....
.....

11 Hebben peter en petemoe veel tijd voor Diane? Hoe komt dat?

.....
.....
.....

P: Met welk familielid heb jij de meeste tijd doorgebracht? Wat deden jullie samen? Zou jij het fijn vinden om regelmatig voor kleine kinderen van een familielid te zorgen? Waarom (niet)?

12 Petemoe zegt: 'Ik doe zijn jasje uit'. Wat betekent dat in werkelijkheid?

.....
.....
.....

13 Hoe worden zwarte pensen gemaakt?

.....

Peter zegt: 'Pensen maken is werk voor vrouwen.' P: Begrijp je hem? Welk werk vind jij typisch voor vrouwen? Welk werk vind jij typisch voor mannen?

14 Diane vindt zwarte pensen niet lekker. Waarom?

.....
.....

P: Wat vind jij ervan dat Diane erbij is als konijnen geslacht worden? Was je zelf ooit getuige van een slachting?

P: Begrijp je Dianes moeder als ze Diane verbiedt om erbij te zijn als het varken doodgaat? Waarom (niet)?

Werkblad 10: Ik lust geen aardbeien

1 Het dorp van ma lijkt helemaal niet op het dorp van pa. Noem 3 verschillen.

a

.....
.....

b

.....
.....

c

.....
.....

2 Wat is het werk van ma en pa? Beschrijf een werkdag.

.....
.....
.....
.....

P: Wat voor werk deden jouw ouders? Hoe zag een werkdag van je ouders eruit? Hadden zij veel tijd voor jou? Welke activiteiten deed je samen met je ouders?

3 Wat moet Diane 's morgens (in de maand juli) doen terwijl haar ouders werken? Noem 3 activiteiten.

a

.....
.....

b

.....
.....

c

.....
.....

P: Vind je het normaal dat kinderen meehelpen in het huishouden? Waarom (niet)? Zo ja, wat kunnen ze precies doen? Vanaf welke leeftijd?

4 Waarom is ma soms boos?

.....
.....
.....

P: Hoe reageer jij als je gestresseerd bent? En als je moe bent?

5 Wat moet Diane in de namiddag (in de maand juli) doen? Waarom vindt ze dat verschrikkelijk?

.....
.....

6 Wat doet Diane in augustus?

.....

P: Wat deed jij als kind in de zomervakantie? Wat doen de kinderen nu in de zomervakantie?

7 Waar komen Dianes boeken vandaan?

.....
.....

Werkblad 11: Op vakantie bij peet

1 Noem 3 verschillen tussen Dianes leven bij peet en Dianes leven thuis.

a

.....
.....

b

.....
.....

c

.....
.....

2 Hoe noemt peet Diane?

.....
.....

P: Ken jij nog andere koosnaampjes in het Nederlands? Welke?

3 Wat is Dianes lievelingseten?

.....

4 Waarom krijgt Diane haar favoriete eten thuis niet?

.....

P: Wat is jouw lievelingseten? Hoe vaak eet je je lievelingseten?

5 Wat bedoelt pa met 'luie-wijven-eten'?

.....
.....
.....

6 Diane speelt een spelletje terwijl ze de aardappelen schilt. Leg dat spelletje met je eigen woorden uit.

.....
.....
.....

7 Peet houdt niet van de moderne tijd. Leg uit aan de hand van de tekst.

.....
.....
.....

8 Peet is een zuinige vrouw. Leg uit aan de hand van een voorbeeld.

.....
.....
.....

P: Ken jij nog meer spaartrucs?

9 Schrijf het recept van Dianes lievelingseten

Dianes favoriete eten: .....

Dit heb je nodig:

.....

.....

Zo maak je het:

.....

.....

.....

10 De koeien van peet hebben allemaal een naam. Waarom?

.....

.....

.....

11 Op welke manier eten peet en Diane?

.....

.....

.....

Werkblad 12: De verhalen van peet

1 Juist of fout? Verbeter indien fout.

a Peet en Diane kijken de hele avond tv.

.....

.....

b Peet en Diane slapen in hetzelfde bed.

.....
.....
c Diane houdt er niet van bij peet te logeren.

.....
.....
d Peet vertelt verhalen wanneer ze in bed liggen.

.....
.....
e Peets man heette Fons.

.....
.....
f Op Fons' graf ligt geen steen, maar wel een hoopje aarde.

.....
.....
g Diane vindt het vreselijk dat haar opa gestorven is.

.....
.....
h Peets verhalen zijn spannend, maar ze zijn niet echt gebeurd.

.....
.....
i Over welke oorlog gaat het mooiste verhaal van Peet?

.....
.....
2 Hoe zagen de Duitse soldaten eruit?

.....
.....
3 Peet kent een gedicht over de oorlog. Wat gebeurt er in dat gedicht?

.....
.....
P: Ken jij gedichten of liedjes waarvan je droevig wordt? Welke liedjes maken je blij?

4 Waar bewaart Peet haar foto's en postkaarten?
.....

P: Bewaar jij postkaarten? Waarom (niet)? Hoe bewaar jij foto's?

5 Diane is trots op haar grootvader omdat ...

- a hij een mooie man is.
- b een te korte broek draagt.
- c hij goed kan rekenen.

P: Ma heeft niet graag dat Diane naar de foto van haar dode grootvader kijkt. Begrijp je haar? Hoe oud was jij toen je voor het eerst een dode zag? Hoe voelde je je daarbij?

6 Diane vindt de foto van haar gestorven opa mooi. Waarom?
.....
.....
.....

7 Van welke foto wordt Diane heel vrolijk? Waarom?
.....

P: Heb jij ook foto's waarvan je vrolijk wordt? Leg even uit.

8 Wat is de echte naam van peet?
.....

10 1929 was geen goed jaar om te trouwen. Waarom niet?
.....
.....

11 Wat voor werk deden peet en grootvader na hun huwelijk? Hoe kwam dat?
.....

Werkblad 13: Gaan dienen

1 Wat betekent 'gaan dienen'?

.....

2 Waarom 'gingen' peet en grootvader 'dienen'?

.....

P: Heb jij ooit al eens een job gedaan omdat je dringend geld nodig had? Welke?

3 Waar woonden peet en grootvader toen ze gingen dienen?

.....

4 Hoe werden peet en grootvader genoemd door de familie bij wie ze dienden? Waarom?

.....

.....

5 Wat vond peet van die nieuwe naam?

.....

.....

6 Wat vond grootvader van die nieuwe naam?

.....

.....

P: Hoe zou jij het vinden als iemand je plots een andere naam zou geven? Waarom?

7 Terwijl madame jurken paste in de beste winkels van de stad moest peet goed kijken. Waarom?

.....

.....

8 Wat zei madame over haar nieuwe jurk aan peet? Wat zei madame over haar nieuwe jurk aan haar vriendinnen?

.....

.....

.....

P: Wat vind jij van de handelwijze van madame? Waarom? Ken je zelf ook mensen voor wie status en prestige heel belangrijk zijn? Hoe zie je dat aan die mensen?

9 Wat vond grootvader ervan dat hij moest dienen?

.....

.....

P: Kun je grootvader begrijpen? Waarom (niet)?

10 Juist of fout? Verbeter indien fout.

a Grootvader kende geen Frans.

.....
.....

b Peet en grootvader hebben ongeveer 2 jaar gediend.

.....
.....

11 Op welke manier spraken mijnheer en madame over peet en grootvader? Wat vindt Diane daarvan?

.....
.....
.....

P: Hoe vind jij dat? Ken jij ook mensen die op die manier over andere mensen praten? Leg uit.

12 Hoe voelde grootvader zich tijdens de vakantie aan zee? Waarom?

.....
.....
.....

P: Heb jij al eens heimwee gehad? Wanneer en waarom?

13 Hoe vond peet het dat ze ophielden met dienen? Waarom?

.....
.....
.....

14 Diane en peet bezoeken madame. Wat merkt Diane op over madame en haar woning?

.....
.....
.....
.....

15 Wat betekent 'met twee woorden spreken'?

.....
.....
.....

P: Vind jij het belangrijk dat mensen met twee woorden spreken? Waarom (niet)?

16 Peet bewaart de restjes stof van de jurken die ze voor madame naaide. Waarom, denk je?

.....
.....

Werkblad 14: Ellende op school

1 Hoe gaat Diane naar school?

.....

P: Hoe ging jij vroeger naar school?

2 Hoe komt het dat ma de weg naar school goed kent?

.....
.....
.....

3 Was Diane een modenaam? Hoe weet je dat?

.....

P: Welke namen zijn op dit moment mode, denk je?

4 Wat leert Diane allemaal in het eerste leerjaar?

.....
.....
.....

P: Wat heb jij in het eerste leerjaar geleerd?

5 Van welk vak houdt Diane heel veel?

.....

P: Welke vakken deed jij (niet) graag?

P: Diane vraagt aan de juf: 'Wie zegt dat 2 plus 2 soms ook niet eens 5 is?' Hoe reageert de juffrouw op die vraag? Kun je deze reactie begrijpen? Hoe zou jij reageren als een klein kind je die vraag zou stellen?

6 Wat doet juf wanneer ze boos is?

.....

P: Wat deden jouw leerkrachten als ze boos waren? Maakte dat een grote indruk op jou? Leg uit.

7 Juf wordt regelmatig boos op Chantal. Waarom?

.....
.....
.....

P: Ken je 'het probleem' dat Chantal heeft? Hoe gingen de volwassenen in jouw omgeving daarmee om? Wat vind jij daarvan? Waarom?

.....
.....

8 Juf wil dat Chantal het 'foute gedrag' afeert. Wat doet ze?

.....
.....
.....

P: Wat vind jij van deze maatregel?

9 Juist of fout? Verbeter indien fout.

a Juffrouw Ramakers, de juf van het eerste leerjaar, trekt aan Dianes oor.

.....
.....

b 'Vorbidden' betekent dat iemand de eerste helft van het gebed alleen bidt.

.....
.....

c De kinderen lachen Diane uit omdat ze niet wil vorbidden.

.....
.....

d In het tweede leerjaar huilt Diane voor de eerste keer op school.

.....
.....

e Diane gaat graag naar school.

.....
.....

f Als je naast je bank wacht, komt de juf je helpen met je breiwerk.

.....
.....

g Alle meisjes houden van breien.

.....
.....

10 Waarom roesten Dianes priemen?

.....

11 Hoe heet de juf van het vierde leerjaar? Waar is haar klas? Waar woont ze? De juf van het vierde leerjaar heeft nog een andere functie. Welke?

.....
.....

12 Hoe komt het dat zuster Madeleine dik is?

.....
.....
.....

13 Waarom is Diane bang van juf Madeleine?

.....
.....
.....

14 Diane krijgt twee klappen van Juf Madeleine. Waarom?

.....
.....
.....

15 Kris is het 'zoete kindje' van juf Madeleine. Wat betekent 'zoete kindje'?

.....
.....
.....

16 Wat bedoelt Diane met 'Voor de juffrouwen en zusters op school zijn niet alle meisjes gelijk'?

.....
.....
.....

P: Ken je ook een situatie waarbij mensen een verschillende behandeling krijgen? Leg even uit.

Werkblad 15: Niet recht-vaardig

1 Wie zijn de lievelingen van de zuster? Hoe weten de andere kinderen dat deze kinderen de lievelingen van de zuster zijn?

.....
.....
.....

P: Hadden jouw leerkrachten ook lievelingen? Hoe kon jij dat zien?

2 Een van jufs lievelingen is een klikspaan. Wat is een klikspaan?

.....
.....
.....

P: Terwijl de juf de klas uitgaat, moeten 2 meisjes op de andere kinderen opletten. Vind jij het goed dat kinderen op andere kinderen moeten opletten? Waarom (niet)?

3 Had Diane verwacht dat de klikspaan zou zeggen dat zij en Hilde niet goed hadden gewerkt? Hoe weet je dat?

.....
.....
.....
.....

4 Hoe straft de zuster Diane en Hilde?

.....
.....

5 Op welke manier brengt de zuster de meisjes naar het derde leerjaar?

.....
.....

P: Wat vind jij van deze behandeling? Werd jij als kind ook zo door een leerkracht behandeld?

6 Waarom durft Diane thuis niets te vertellen over de straf?

.....
.....

P: Hoe reageerden jouw ouders als je straf kreeg?

7 Diane kan heel mooie verhalen schrijven. Van wie heeft ze dat geleerd?

.....
.....

8 Hoe maakt de juf duidelijk dat je niet te trots mag zijn op wat je goed kunt?

.....
.....

P: Wat vind jij van jufs reactie?

9 De juffrouwen vinden de kinderen van Laar niet zo slim. Waarom?

.....
.....

10 Dianes rekenschrift is soms nat. Hoe komt dat?

.....

P: Wat deed jij als je op school iets niet goed kon?

11 In het zesde leerjaar huilt Diane omdat ze een oefening niet kan maken. Hoe reageert haar juf daarop?

.....
.....

P: Vind je dat een goede reactie van de juf? Waarom (niet)?

12 Op de laatste zondag van juni mogen de ouders naar school komen. Diane ziet aan haar moeder dat ze heel boos is. Waarom is Dianes moeder boos, denk je?

.....
.....
.....

Werkblad 16: Biefstuk

1 Hoe gaat het met Diane op de grote school in Leuven? Leg uit.

.....
.....
.....

2 Waarom vindt Diane 'geschiedenis' het mooiste vak dat er is op school?

.....
.....
.....

3 Diane gaat vaak naar Peet. Wat doet ze daar?

.....

P: Wat speelde jij toen je 13 jaar was? Wat spelen de meeste dertienjarigen nu?

4 Ma vindt het niet zo fijn dat Diane een jeans wil. Waarom?

.....

5 Waarvan moet Diane braken?

.....

P: Begrijp je Diane of vind jij dat net lekker?

P: Diane moet aan tafel blijven zitten tot haar vlees op is. Vind je dat een goed idee van haar ouders? Waarom (niet)?

6 Vader zegt: 'Het moest nog eens oorlog worden.' Wat bedoelt hij daarmee?

.....
.....
.....

7 Hoe lost Diane het biefstukprobleem op?

.....

8 Diane vindt Fons Oerlemans een bijzondere man. Waarom?

.....
.....
.....

P: Wie vond jij vroeger, als dertienjarige, bijzonder? Wie vind jij nu bijzonder?

.....
.....

Werkblad 17: De jaren zestig en erna

1 Wat bedoelen de mensen met 'de gouden jaren zestig'?

.....

2 Diane stelt aan de hand van chocolade en eten voor dat de tijden veranderen. Geef Dianes uitleg weer in je eigen woorden.

.....

.....

.....

.....

3 Diane mag geen aardappelen met melksaus en geen chips meer eten. Waarom?

.....

.....

.....

P: Zijn er dingen die jij niet wilt eten uit angst om dikker te worden? Wat?

4 De verkoopsters kijken naar Diane en schudden hun hoofd nog voor ze binnen is. Waarom?

.....

.....

.....

5 Wat wil Diane?

.....

.....

.....

P: Wat wil jij in je leven?